

Untranslatability in the Translation of Philosophy

Daniel Boucník

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Jiří Rambousek, Ph.D.

Je filozofie nepřeložitelná?

Filozofie je v TS považována za nepřeložitelnou a obskurní (Large, Apter, Rée, Cassin, *Dictionary of Untranslatables*). Překládání filozofie je podle dostupné literatury podobné jako překládání beletrie nebo poezie. Platí to ale na celou oblast filozofie?

Problém

“Untranslatability” je příliš vágní a neuchopitelný pojem, který propaguje mýtus nepřeložitelnosti. TS svými příklady zjednodušuje složitost filozofie a často opomíná vědecky a pozitivisticky motivované proudy.

Cíl

Nahradit “untranslatability” některým z méně amorfních konceptů TS: domestication / foreignization (Venuti) nebo syntaktická explicitace (Blum-Kulka, Pym) a ukázat, že je možné je na překlad filozofie aplikovat.

Analýza překladu

Analyzuji text deseti esejí Donalda Davidsona (příklad analytické filozofie) ve kterém s pomocí *Dictionary of Untranslatables* a textů TS hledám důkazy jeho “nepřeložitelnosti” filozofie.

Jako “rich points” poslouží přímé a nepřímé otázky sbírané z každé strany. Pro každou esej stejný počet. Rozdíly a podobnosti mezi dvěma překladateli esejí v této knize srovnám podle úrovně syntaktické explicitace v “rich points” a centrálních termínech, a změn v registru mezi ENG a CZ.

Otázky

1. Jsou všechny filozofické texty nepřeložitelné? Týká se to jen kontinentální filozofie? Pokusit se ověřit, že text analytické filozofie není nepřeložitelný.
2. Je překlad analytické filozofie (zastupované textem Davidsona) “nepřeložitelný”? Je tím pádem podobný překladu poezie, jak tvrdí Large a Apter? Je možné na něj použít stejné metody, jaké jsou použity na analýzu technických překladů?

Literatura

Apter, Emily S. (2010) '**Philosophical Translation and Untranslatability**: Translation as Critical Pedagogy', *Profession*, pp. 50–63.

Cassin, Barbara, Rendall, Steven and Apter, Emily S. (eds.) (2014) **Dictionary of Untranslatables**: A Philosophical Lexicon. Princeton: Princeton University Press.

Large, Duncan (2014) '**On the Work of Philosopher-Translators**', in Boase-Beier, Jean, Fawcett, Antoinette, and Wilson, Philip (eds.) *Literary Translation: Redrawing the Boundaries*. London: Palgrave Macmillan UK, pp. 182–203. doi: 10.1057/9781137310057_12.

Pym, Anthony (2007) '**Philosophy and Translation**', in Kuhlman, Piotr and Littau, Karin (eds.) *A Companion to Translation Studies*. Bristol, Blue Ridge Summit: Multilingual Matters, pp. 24–44. doi: 10.21832/9781853599583-004.

Quine, Willard Van Orman (1992) **Pursuit of Truth**. Revised Edition. Cambridge, Mass: Harvard University Press.

Rée, Jonathan (2001) '**The Translation of Philosophy**', *New Literary History*, 32(2), pp. 223–257.

Venuti, Lawrence (1998) **The Scandals of Translation**: Towards an Ethics of Difference. London ; New York: Routledge.